

STUDIEHANDLEIDING OUDKERKSLAVISCH 2002-03

EXPIRED

1. Basisgegevens

Docent: J. Schaeken

Entree-eisen: Slavische Taalkunde II: Filologie

Literatuur: Jos Schaeken & Henrik Birnbaum, *Die altkirchenslavische Schriftkultur: Geschichte – Laute und Schriftzeichen – Sprachdenkmäler (mit Textproben, Glossar und Flexionsmustern)* (= *Altkirchenslavische Studien II, Slavistische Beiträge* 382), München: Sagner, 1999.

- Klik [hier](#) voor de website van *Altkirchenslavische Studien*, met o.a. een samenvatting en inhoudsopgave van *Die altkirchenslavische Schriftkultur*, en verder ook met afbeeldingen van handschriften, een kaartje en Oudkerksslavische links.
- Zie beneden voor verdere aanbevolen literatuur.

Onderwijs: Hoor- en werkcollege; 3 uur per week in het 1e trimester.

Toetsing: Schriftelijk tentamen; zie verder beneden.

Studiepunten: 4

Vakcode: LSR23B04

2. Inhoud

Ongeveer twee uur per week zal worden besteed aan het uitleggen van de belangrijkste punten uit de grammatica van het Oudkerksslavisch. In het begin van de college-cyclus zal tevens aandacht worden geschonken aan de cultuurhistorische component.

De beste methode om het Oudkerksslavisch onder de knie te krijgen is om meteen te gaan lezen. Hieraan zal op college het resterende uur besteed worden. Begonnen wordt met Lucas 11: 1-13 (het Onze Vader) volgens de Codex Marianus (pp. 158-160). Iedere week bereidt de student(e) uitvoerig enkele verzen voor die op college zullen worden besproken. Met “uitvoerig” bedoel ik:

- Vertaal de van te voren opgegeven zinnen zo nauwkeurig mogelijk, hierbij gebruik makend van het “Glossar” (pp. 187-216) en, indien van toepassing, van [een Nederlandse bijbel](#).
- Geef bij elk werkwoord de infinitief en Leskiens werkwoordklasse: I, II, III, IV of V (corresponderend met de tabellen XIVa-c, XV en XVI op pp. 233-237).
- Geef bij elk substantief het geslacht, de nominatief singularis en de historische stamklasse (*o*-stam, *s*-stam, enz.; zie de tabellen Ia-d, IIa-d en IIIa-d op pp. 218-224).
- Geef bij elk adjectief en deelwoord aan of het een lange of korte vorm betreft (zie de tabellen IVa-b, Va-b, VIa-c, VIIa-c, VIII, IX en X op pp. 225-228).

3. Toetsing

Het onderdeel wordt afgesloten met een schriftelijk tentamen, waarbij de kennis van het Oudkerksslavisch voornamelijk zal worden getoetst aan de hand van de tijdens de college-cyclus gelezen teksten. Hierbij staat niet zozeer de vertaling centraal alswel het kunnen identificeren van vormen (aoristus, imperatief, *u*-stammen, werkwoorden van klasse

V, enz.). Ook zullen er vragen worden gesteld op het gebied van de orthografie, de historische fonologie (“iurk”-regel, velaarpalatalisaties, enz.) en de cultuurhistorische context.

4. Programma-overzicht

Het volgende overzicht geeft een indruk van de onderwerpen die van week tot week aan bod zullen komen. Er kunnen in de loop van de collegecyclus wijzigingen optreden.

- week 1: De cultuurhistorische context
- week 2: Periodisering en bronnenmateriaal
- week 3: Foneemsysteem en orthografie
- week 4: Interne fonologische ontwikkelingen
- week 5: Het presens en Leskiens classificatie van het verbum
- week 6: De aoristus
- week 7: De overige werkwoordsvormen
- week 8: De nominale vormen
- week 9: De pronominale vormen en “gemengde” declinatie
- week 10: De participia
- week 11: Reserve

5. Aanbevolen literatuur

5.1 Grammatica's

Diels, P.: 1963 (2e druk), *Altkirchenslavische Grammatik*. I: *Grammatik*, II: *Ausgewählte Texte und Wörterbuch*, Heidelberg.

Duridanov, I. e.a.: 1993 (2e druk), *Gramatika na starobǎlgarskija ezik. Fonetika, morfologija, sintaksis*, Sofija.

Lunt, H.G.: 1974 (6e druk), *Old Church Slavonic grammar*, The Hague-Paris.

Seliščev, A.M.: 1951-52, *Staroslavjanskij jazyk*. I: *Vvedenie, fonetika* (1951), II: *Teksty, slovar', očerki morfologii* (1952), Moskva.

Vaillant, A.: 1963-64 (2e druk), *Manuel du vieux slave*. I: *Grammaire* (1964), II: *Textes et glossaire* (1963), Paris. Bestaat ook in Russische vertaling: *Rukovodstvo po staroslavjanskomu jazyku*, Moskva, 1952.

Vondrák, V.: 1912 (2e druk), *Altkirchenslavische Grammatik*, Berlin.

5.2 Woordenboeken

Slovník jazyka staroslověnského I-IV (ed. J. Kurz / Z. Hauptová), Praha, 1966-97.

Staroslavjanskij slovar' (po rukopisjam X-XI vekov) (ed. R.M. Cejtlin, R. Večerka en E. Bláhová), Moskva, 1994.

Sadnik, L. en R. Aitzetmüller: 1955, *Handwörterbuch zu den altkirchenslavischen Texten*, 's-Gravenhage-Heidelberg.